

Balada Miorita

Portretul ciobanului moldovean

Portretul fizic este realizat cu ajutorul unor metafore sau comparatii metaforice, si fac din cioban un ideal de frumusetate masculina si cuceritoare barbatie. De asemenea, in realizarea acestui personaj s-au folosit si elemente ale cadrului natural, care sugereaza legatura om - natura si zona de ses, nu cea montana, ca in motivul alegoriei mortii ca nunta.

Portretul moral se evidentiaza prin sensibilitate si gingasie sufleteasca, deoarece si in ultimele momente ale vietii el se gandeste mai intai la cei mai slabi, nepregatiti sa infrunte situatia (mama, oi) si pentru aceasta ii cere mioarei nazdravane sa ii spuna mamei ca s-a insurat "cu o mandra craiasa", dar sa nu ii spuna ca la nunta s-a avut ca nuntasi elemente ale universului, pentru ca mama ar intui adevarul.

Ciobanul moldovean este intruchiparea virtutilor poporului nostru. Singurul sentiment pe care el il cunoaste este iubirea: iubeste natura, cu care este solidar si frate, iubeste viata, de care se desparte cu mare greutate. El nu ii uraste nici pe cei doi presupusi ucigasi, pe care nu se poate razbuna, caci nu poti pedepsi pe cineva pentru o simpla banuiala, asa ca nici nu ii blestema. Dragostea de viata a ciobanului se mai desprinde si din faptul ca el vrea, ca dupa moarte, sa i se puna la cap trei fluiere (de fag, de os si de soc), iar cineva care iubeste atat de mult cantecul, iubeste si viata, deci nu-si poate dori moartea.

De asemenea el iubeste foarte mult indeletnicirea sa, dar si munca in general. El nu fuge din fata pericolului tocmai pentru a nu-si trada indeletnicirea, nu doar pentru a nu da dovada de lasitate.

Refuzul sau de a lua masuri impotriva celor doi ciobani este urmare acceptarii unui fapt concret: chiar daca si-ar fi luat turma si ar fi mers, impreuna cu un caine "barbatesc" si "fratesc", in "negru zavoi", tot nu ar fi avut sorti de izbanda, datorita inferioritatii numerice in care se afla.

Seninatatea cu care el isi accepta destinul nedrept poate fi explicata prin faptul ca el nu considera moartea ca un sfarsit al vietii, ci ca o lege inexorabila, ca o noua viata in sanul naturii.

El da dovada de superioritate morala, caci ii considera oameni pe cei doi banuiti ucigasi, sigur fiind ca acestia tot il vor ingropa. Totusi, acest fapt sugereaza si izolarea totala in care traiesc pe munte. In mintea ciobanului, venirea moartea este vazuta doar ca o posibilitate, nu ca o certitudine, dupa cum o zice chiar el: "si de-ar fi sa mor".

Balada Miorita

Este o creatie populara in versuri, cu subiect realo-fantastic, in care se consemneaza fapte, ganduri, experiente ale unor eroi exemplari, surprinsi in momente de exceptie. Are caracter sincretic, oral, colectiv si anonim (asa se explica multimea de variante), fiind destinata ascultarii intr-o colectivitate si avand functie educativa prin modelele de caracter oferite.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Se impletesc diferite motive fundamentale: motivul transhumantei, motivul conflictului dintre ciobani, motivul mioarei nazdravane, testamentul liric al ciobanului moldovean, alegoria mortii ca nunta, motivul maicutei batrane.

Motivul transhumantei incepe cu interjectia "iata" si face din cititor ascultator un adevarat martor al evenimentelor. Cuprinde verbe de miscare (vin, se cobor), ce dau o usoara nuanta de dinamism baladei, cu toate ca aceasta se remarca prin nota de stabilitate data de folosirea repetata a numeralului "trei": trei ciobani, trei turme de oi.

Motivul conflictului dintre ciobani incepe cu conjunctia coordonatoare adversativa "iara", caci tabloul luminos anterior se intuneca datorita gravitatii complotului pus la cale de ciobanii ungurean si vrancean.

Eul liric foloseste un ton general obiectiv, dar apar si elemente ce sugereaza compasiunea fata de cel sortit pieirii, dat de utilizarea dativului etic ("ca sa mi-l omoare") si de interjectia groazei ("marii").

Motivul mioarei nazdravane exprima relatia stransa dintre om si animal; aduce in balada elementul fabulos, prin personificarea mioarei. Acest motiv are un caracter dramatic, datorita dialogului si comportamentului mioarei nazdravane.

Rugamintea acesteia adresata stapanului ei primeste accent de bocet, prin frecventa vocativelor si a verbelor la imperativ, fiind un adevarat avertisment impotriva destinului nedrept. Durerea sufleteasca a mioarei se manifesta printr-o durere fizica si asa se explica faptul ca stapanul ei o considera bolnavioara.

Tot aici intalnim si afectiunea reciproca dintre om si animal, redata prin frecventa diminutivelor mangaietoare: miorita, draguta, dragutule, bolnavioara.

Testamentul liric al ciobanului moldovean prezinta confruntarea omului cu moartea, superioritatea omului asupra mortii, dar nu prin posibilitatea de a i se sustrage, ci prin capacitatea de a intelege tainele firii, prin conditia omului ca fiinta perisabila.

De aici se desprinde frumusetea sufleteasca a omului simplu, care sie din milenarul cult al mortilor sa cinsteasca memoria celor disparuti prin oficierea unui ritual funerar.

Tot in aceasta parte se prezinta atasamentul ciobanului fata de indeletnicirea sa si fata de munca, in general. El nu-si poate imagina, chiar si dupa moarte, despartirea de turma sa, de oi si de caine.

Cererea ca ingroparea sa fie infaptuita de cei doi presupusi ucigasi sugereaza izolarea totala in care isi duce existenta pe munte si superioritatea morala, caci ii socoteste totusi oameni pe cei doi presupusi asasini.

Cele trei fluiera ce ii vor fi puse la capatai (de fag, de soc si de os) sugereaza functia artei de a exprima toate nuantele traiirilor din sufletul uman: "duios", "cu drag" (dragostea abia infiripata), "cu foc" (pasiune rascolitoare, puternica). Se face aici elogiul artei, din care se desprinde si dragostea de viata a ciobanului, caci cine iubeste atat de mult cantecul, arta, nu-si poate dori moartea.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

intalnim in aceasta parte o metafora totala ("lacrimi de sange"), care exprima atat durerea absoluta a animalelor, provocata de moartea stapanului lor, cat si durerea sufleteasca a ciobanasului, care trebuie sa se desparta atat de timpuriu si brutal de viata.

Motivul alegoriei mortii ca nunta se leaga de practica superstitioasa potrivit careia tinerilor morti inainte de casatorie li se va face o nunta aparenta, care sa suplineasca "nelumirea" lor. in felul acesta ceremonialului funebru i se substituie unele momente unele momente ale ceremonialului nuptial. "Nunta" nu are aici sensul unui moment de bucurie, ci al imbratisarii cu "mandra craiasa A lumii mireasa", a contopirii cu intreaga fire. Apar aici transfigurarea unor credinte si traditii romanesti, cum ar fi: la moartea unui om cade o stea, caci fiecare om ii are norocul materializat intr-o stea.

Ciobanul isi roasa mioara sa nu le spuna oilor ca a murit, ci ca s-a insurat cu Craiasa lumii, deci mireasa lui e moartea, iar el e mirele cosmic, nunta cu pamantul e ingroparea, iar caderea stelei, stingerea unei vieti.

Motivul maicutei batrane contine o personificare, o materializare, o intruchipare a dragostei ingrijorate si plina de sacrificiu a mamei. Mama este surprinsa in miscare, in dramatica si chinuitoare cautare, iar cele patru gerunzii (lacrimand, alergand, intrebando, zicand) devin un lung geamat dureros. Vestimentatia ei ("cu braul de lana") ne indica mediul pastoresc din care vine, iar diminutivul "maicuta" sugereaza sentimentele filiale profunde. Chipul brazdat de lacrimi si epitetul "batrana" sunt semne ale durerii profunde care ii pustieste sufletul si o imbatraneste de dor pentru fiul ei mort inainte de vreme.

Balada e formata din trei parti.

Partea intai are caracter epic, folosind ca mod de expunere naratiunea. Aceasta parte cuprinde expozitia baladei: toamna, undeva in muntii nostri, pe un plai, cobor trei turme de oi, pazite de trei ciobani din trei regiuni diferite ale tarii: unul e moldovean, altul ungurean (transilvanean) si al treilea vrancean. Ultimii doi sunt invidiosi pe primul pentru bunastarea sa si spiritul sau gospodaresc. Partea a doua ii corespunde intriga baladei: ciobanul ungurean si cu cel vrancean pun la cale un complot impotriva celui moldovean, vrand sa-l omoare, plan dezvaluit de mioara nazdravana stapanului sau. in aceasta parte se foloseste ca mod de expunere dialogul.

Partea a treia are caracter liric, avand ca mod de expunere confesiunea. Este vorba despre monologul ciobanului moldovean, care isi exprima ultimele dorinte inainte de moarte, fiind un adevarat testament oral. Aceasta parte cuprinde desfasurarea actiunii si chiar si punctul culminant.

Baladei ii lipseste deznodamantul.